

Anvisning

Et afgørende fællestræk ved ældre-, plejeboliger, plejehjemspladser og beskyttede boliger er, at tildeling sker på grundlag af en forudgående behovsvurdering/visitation. Den enkelte ældre eller handicappede kan således ikke blot søge en ledig ældrebolig m.v., men kommunen skal vurdere, om den pågældende har behov for en sådan bolig. Visitation indebærer altid en konkret og individuel helhedsvurdering af den enkeltes helbredsmæssige og sociale situation samt behov for den pågældende bolig. Herved sikres det, at boligerne til stadighed er udlejet til/beboet af personer tilhørende den berettigede personkreds.

Det er som udgangspunkt kommunalbestyrelsen, der foretager denne vurdering, idet det dog, hvad angår almene ældreboliger indrettet med henblik på at betjene personer med varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, er amtsrådet, der foretager vurderingen. For ældreboliger, herunder plejeboliger, tilhørende almene boligorganisationer og selvejende institutioner kan kommunalbestyrelsen overlade sin anvisningsret til udlejeren/bygningssejeren, jf. dog II nedenfor.

Tilsvarende er praksis i forbindelse med den eksisterende begrænsede adgang for ældre og handicappede til flytning over kommunegrænserne, at kommunalbestyrelserne i såvel fraflytnings- som tilflytningskommune foretager vurderingen (dobbelvisitation).

Fordeleene ved dobbeltvisitation er dels, at en eventuelt lempeligere praksis vedrørende anvisning i fraflytningskommunen ikke fører til, at tilflyttende borgere stilles bedre end tilflytningskommunens egne borgere, og dels at tilflytningskommunen sikres imod udgiftspres som følge af tilflytning af ældre og personer med handicap fra kommuner med lempeligere anvisningspraksis.

Det foreslås, at den eksisterende praksis med forudgående behovsvurdering, henholdsvis dobbeltvisitation, bibeholdes, og at det frie valg af ældrebolig m.v., herunder retten til at få ægtefællen med, således gennemføres inden for rammerne heraf.

Ventelister

Selvom tildeling af boliger til ældre og handicappede er behovsbestemt, og selvom ønsket om nærhed til familie og pårørende utvivlsomt vil være det primære incitament for ældre og handicappede til at flytte over kommunegrænserne, kan det ikke udelukkes, at den foreslåede fritvalgsordning vil kunne give anledning til forøget efterspørgsel efter ældreboliger m.v. visse steder.

Det foreslås derfor, at der som led i fritvalgsordningen etableres et ventelistesystem. Tildeling af bolig vil herefter ske efter behov. Hvis der i øvrigt ikke skønnes at være væsentlige forskelle i de ventendes behov, vil tildeling af bolig ske efter anciennitet på ventelisten.

Adgang for kommunerne til i særlige tilfælde at afslå udefrakommende optagelse på venteliste

I det omfang tilstrømningen af udefrakommende måtte vanskeliggøre kommunernes mulighed for at opfylde deres forpligtelser over for egne borgere, indebærer lovforslaget adgang for kommunerne til at afslå udefrakommende optagelse på venteliste. Det understreges, at der her er tale om en undtagelsesbestemmelse, som kun finder anvendelse på ældre og personer med handicap, hvis ønsket om flytning over kommunegrænsen ikke er begrundet i hensynet til pårørende eller religiøse forhold. Det understreges ligeledes, at kommunerne efter lovforslaget aldrig vil kunne afslå ægtefæller optagelse på venteliste. Endvidere forudsættes det, at denne undtagelsesbestemmelse kun tages i anvendelse, hvis tilstrømningen af bolig-søgende fra andre kommuner skønnes at være en afgørende hindring for kommunens opfyldelse af sin forpligtelse til at sikre botilbud til egne borgere.

Mellemkommunal betaling

For at sikre hensynet til kommunernes udgiftsstyring og de enkelte kommuners mulighed for selv at fastlægge serviceniveau i øvrigt foreslås afregningen mellem fraflytnings- og tilflytningskommune vedrørende udgifter til pleje og omsorg baseret på tilflytningskommunens faktiske udgifter, dog således at taksterne ikke kan overstige landsdækkende fastsatte takster for mellemkommunal afregning inden for en række nærmere fastsatte kategorier. Det bemærkes, at der alene er tale om mellemkommunal betaling af plejeudgifter efter lov om social service. Afregning af udgifter til boligstøtte vil ske efter de gældende regler, dvs. refusion af tilflytningskommunens faktiske udgifter uden loft.

Socialministeren vil fremsætte lovforslag herom som et led i regeringens lovpakke om frit valg på ældreområdet.

Revision

Der findes i dag kun meget sparsomme oplysninger om ældres og handicappedes flytrefrekvens og flyttemønstre. Således anslås den eksisterende begrænsede adgang for ældre og personer med handicap til at flytte over kommunegrænserne benyttet af henvend 1.500 personer årligt. Med indførelsen af den foreslåede frit-